

กฎหมายว่าไรดี

โดย ช.ช่วงหัวหน้า

๕ 'คู่ความถึงแก่ความตาย'

ค ติความในศาลมีสองฝ่ายทั้งโจทก์และจำเลย รวมกันเรียกว่าคู่ความ ต่อสู้กันทางพยานหลักฐาน พิสูจน์ความจริงว่าฝ่ายใดผิดถูกอย่างไร แต่มีหลายครั้งที่การต่อสู้กันยังไม่จบสิ้น ปรากฏว่าคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถึงแก่ความตาย แล้วผลของคดีจะเป็นเช่นไร ครั้นนี้จะมาหาคำตอบกัน

คำตอบของคำถามข้างต้นต้องแยกพิจารณาว่า ความตายนั้นเกิดกับคู่ความในคดีแพ่งหรือคดีอาญา ซึ่งหากเป็นคดีอาญา ความตายของจำเลยทำให้คดีสิ้นสุดลงตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 29 ที่บัญญัติว่า "สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับ โดยความตายของผู้กระทำผิด" ศาลต้องมีคำพิพากษายกฟ้อง

ส่วนความตายของฝ่ายโจทก์ในคดีอาญา ซึ่งจะมีทั้งพนักงานอัยการเป็นโจทก์และผู้เสียหายเป็นโจทก์ยื่นฟ้องคดีอาญาเอง เช่น คดีฟ้องตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค เป็นต้น กรณีนี้

ฝ่ายโจทก์ที่เป็นพนักงานอัยการไม่ถึงว่าถึงแก่ความตาย เพราะเป็นการดำเนินโดยรัฐ แต่หากเป็นกรณีผู้เสียหายเป็นโจทก์ฟ้องร้องเองแล้วถึงแก่ความตาย มีผลทางกฎหมายตามมาตรา 29 บัญญัติว่า "เมื่อผู้เสียหายได้ยื่นฟ้องแล้วตายลง ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน สามีหรือภริยา จะดำเนินคดีต่างผู้ตายต่อไปก็ได้"

สำหรับคดีแพ่ง ความตายของคู่ความมีผลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 42 ที่บัญญัติว่า "ถ้าคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งในคดีที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาลได้มรณะเสียก่อนศาลพิพากษาคดี ให้ศาลเลื่อนการนั่งพิจารณาไปจนกว่าทายาทของผู้มรณะหรือผู้จัดการทรัพย์สินมรดกของผู้มรณะ หรือบุคคลอื่นใดที่ปกครองทรัพย์สินมรดกไว้ จะได้เข้ามาเป็นคู่ความแทนที่ผู้มรณะโดยมีคำขอเข้ามาเอง หรือโดยที่ศาลหมายเรียกให้เข้ามาเนื่องจากคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีคำขอฝ่ายเดียว คำขอเช่นว่านี้จะต้องยื่นภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่คู่ความฝ่ายนั้นมรณะ"

ถ้าไม่มีคำขอของบุคคลดังกล่าวมาแล้ว หรือไม่มีคำขอของคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งภายในเวลาที่กำหนดไว้ ให้ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีเรื่องนั้นเสียจากสารบบความ"

หมายความว่า คดีแพ่งหากคู่ความไม่ว่าเป็นโจทก์หรือจำเลยตาย คดีไม่สิ้นสุด กฎหมายให้สิทธิทายาทของผู้ตายเข้ามารับมรดกความได้ หรือคู่ความจะขอให้ศาลออกหมายเรียกให้ทายาทของผู้ตายเข้ามาเป็นคู่ความแทนที่ผู้ตายได้ แต่ทั้งนี้ต้องดำเนินการภายในกำหนด 1 ปี นับแต่วันที่คู่ความฝ่ายนั้นตาย มิฉะนั้นศาลจะมีคำสั่งจำหน่ายคดีจากสารบบความได้

Source :

มติชน (ตจว.)

Date : 5 พ.ย. 2560

Page :

2

No:

60380529

ร้องปธ.ศาลฎีกาเปลี่ยนโทษจำคุก

เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน ที่ศาลฎีกา ถนนแจ้งวัฒนะ นางอรนุช ผลภิญโญ ผู้ประสานงานเครือข่ายผู้หญิงปกป้องที่ดินทำกิน และเครือข่ายปฏิรูปที่ดินภาคอีสาน พร้อมเครือข่ายภาคประชาสังคม 46 องค์กร ยื่นหนังสือต่อนายชีพ จุลมนต์ ประธานศาลฎีกา เพื่อขอให้ใช้บทลงโทษทางเลือกแทนการจำคุกหญิงสูงอายุผู้กระทำผิด กรณีนางสุภาพ คำแหง อายุ 67 ปี ภรรยา นายเตน คำแหง นักสิทธิมนุษยชนซึ่งถูกอุ้มหายตั้งแต่วันที่ 16 เมษายน 2559 ซึ่งศาลจังหวัดภูเก็ตได้อ่านคำพิพากษาศาลฎีกาลังจำคุกนางสุภาพ 6 เดือน ไม่รอลงอาญา ในคดีบุกรุกป่าสงวนแห่งชาติภูซำผักหนาม นางอรนุชกล่าวว่า กรณีพิพาทเกิดขึ้นตั้งแต่ปี 2554 ที่ชุมชนโคกยาว นายเตนและนางสุภาพได้ตกเป็นจำเลย ชาวบ้านอยู่มาก่อนการประกาศเขตป่าสงวน และมีกระบวนการแก้ไขปัญหาหลายรัฐบาล

ซึ่งหลังจากที่ถูกจับดำเนินคดี นายเตนและนางสุภาพได้ต่อสู้คดี จนศาลชั้นต้นตัดสินจำคุก 6 เดือน ไม่รอลงอาญา ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกายืนตามศาลชั้นต้น แต่สภาพความเป็นจริง นายเตนถูกทำให้หายไปและเสียชีวิต นางสุภาพถูกจับกุมคุมขัง และไม่มีบุตร สิ่งที่เป็นภาระคือ ไม่มีผู้ดูแลบ้าน ไม่มีใครช่วยเหลือนอกจากคนในชุมชน เป็นสิ่งที่ไม่เป็นธรรมเนื่องจากนางสุภาพอยู่มาก่อน

ต่อมานางอรนุชและคณะเข้ายื่นหนังสือต่อนายธวัชชัย ไทยเขียว รองปลัดกระทรวงยุติธรรม และโฆษกกระทรวงยุติธรรม เพื่อขอให้กระทรวงยุติธรรมช่วยเหลือนางสุภาพ โดยใช้มาตรการอื่นแทนการคุมขังและใช้บทลงโทษทางเลือกแทน

นายธวัชชัยกล่าวว่า นางสุภาพถูกจำคุก 6 เดือน ขณะนี้ได้รับโทษ 3 เดือน เกินกึ่งหนึ่งแล้ว ดังนั้น จะตรวจสอบว่าเข้าเกณฑ์ได้รับการลดหย่อนผ่อนโทษหรือไม่